

de Kinderombudsman.
wij laten van je horen

Belastingdienst/Toeslagen
T.a.v. de heer mr. G.H. Blankestijn, directeur
Postbus 2092
3500 GB Utrecht

Datum
31 juli 2018

Dossiernummer
2017.37535

Geachte heer Blankestijn,

De Kinderombudsman is benaderd door mevrouw mr. Eva Gonzalez-Perez, advocaat bij Triasadvocatencollectief. Zij vertegenwoordigt een deel van de 232 ouders ten aanzien waarvan de Belastingdienst per 1 september 2014 heeft besloten om het recht op het lopende voorschot van de kinderopvangtoeslag 2014 te beëindigen. Ook werd de mogelijkheid om een nieuwe aanvraag voor de toeslag in te dienen geblokkeerd. Deze besluiten waren genomen als maatregelen tegen het voorkomen van fraude.

Over deze maatregelen zijn reeds rechtszaken en klachtenprocedures gevoerd, er is onderzoek gedaan door de Nationale ombudsman¹ en er zijn Kamervragen gesteld. Dit heeft ertoe geleid dat de procedure van opschorting en beëindiging van de kinderopvangtoeslag inmiddels is gewijzigd.

Deze redenen hebben mij doen besluiten geen onderzoek te doen naar hetzelfde feitencomplex. Wel is er voor mij aanleiding om in te gaan op de besluitvorming en vraag ik u om vanuit het *kinderrechtenperspectief* te reflecteren op twee genomen besluiten, namelijk: het stopzetten van de kinderopvangtoeslag per 1 september 2014 en het niet opnieuw kunnen aanvragen van deze toeslag.

In deze brief komt aan de orde wat – voor zover al niet bekend – het effect van uw besluiten zijn op dit dossier, welke kinderrechten van toepassing zijn en hoe het belang van het kind in besluiten moet worden meegenomen. Tot slot licht ik mijn verzoek aan u verder toe.

Effect van de besluiten

Veel gezinnen belandden door bovengenoemde besluiten al dan niet direct of in een later stadium in de (financiële) problemen.

Voor het ene gezin waren de gevolgen ernstiger dan voor het andere gezin. Bij sommige gezinnen ontstonden schulden bij het gastouderbureau, ouders moesten hun baan opzeggen en gezinnen kwamen in de schuldhelpverlening terecht. Ter illustratie van de impact volgen hier een aantal quotes uit de brieven die ik heb gekregen van de kinderen van deze ouders: "We kunnen niks leuks doen". "We kunnen geen speelgoed kopen. "Als we niet meer hoeven te betalen wil ik samen met mijn broertje heel graag naar de Efteling." "Mijn

¹ *Geen powerplay maar fair play* (2017/095), Den Haag: Nationale ombudsman 2017. Te vinden op: www.nationaleombudsman.nl.

moeder is heel erg ziek geworden en dat vind ik heel erg." "Mijn mamma kon niet meer naar haar werk. Ze was altijd boos en ging huilen."

Kinderen hebben recht op kinderopvang

De Nederlandse staat heeft zich verbonden aan de naleving van het Verdrag inzake de Rechten van het kind (IVRK). Dit houdt in dat ook de Belastingdienst conform het IVRK dient te handelen. Hieronder wordt ingegaan op een aantal artikelen uit het verdrag dat relevant is voor de taken en verantwoordelijkheden van de Belastingdienst.

Datum

31 juli 2018

Dossiernummer

2017.37535

Artikel 18 uit het IVRK is een artikel waarin voorzieningen zijn opgenomen voor het kunnen uitoefenen van kinderrechten. Dit artikel moet in onderlinge samenhang gelezen worden met de artikelen 5 (de rol van ouders bij de ontwikkeling van het kind), 3 lid 2 (de overheid dient het kind te verzekeren van benodigde bescherming en zorg) en 27 (toereikende levensstandaard) IVRK. Ook is artikel 26 IVRK (sociale voorzieningen) van toepassing. Deze artikelen bepalen samen dat ouders of de wettige voogden de eerste verantwoordelijken zijn voor de verzorging en opvoeding van hun kinderen en dat zij recht hebben op ondersteuning hierin door de overheid. Om ouders hierin te ondersteunen dient de Nederlandse staat – indien nodig - passende bijstand te verlenen aan deze ouders en wettige voogden bij de uitoefening van hun verantwoordelijkheden die de opvoeding van het kind betreffen. De Nederlandse staat dient – naast het zorgen voor instellingen, voorzieningen en diensten voor kinderopvang (art. 18 lid 2 IVRK) – ervoor te zorgen dat alle passende maatregelen moeten worden genomen om te waarborgen dat kinderen van werkende ouders toegang hebben tot de diensten en voorzieningen voor kinderopvang (art. 18 lid 3). Lid 3 is een bepaling die is opgenomen voor werkende ouders². In dit artikel wordt gesproken over bijstand. Deze bijstand betreft financiële of andere materiële ondersteuning. Het gaat in de eerste plaats om voorzieningen voor kinderopvang en naschoolse opvang.

Belang van het kind meewegen in het besluit

Bij het nemen van beslissingen die ook gevolgen hebben voor de kinderen volgt uit artikel 3 IVRK dat een belangenafweging moet worden gemaakt. Als er conflict is tussen de belangen, dan geeft in de regel het belang van het kind de doorslag, omdat dit belang een eerste overweging is. Indien wordt besloten niet in het belang van het kind te handelen dan zal dit moeten worden gemotiveerd.

Het belang van het kind (artikel 3 lid 1) en de artikelen 3 lid 2, 5, 18 lid 2 en 3, 26 en 27 IVRK hangen onlosmakelijk samen met de aanvraag voor de kinderopvangtoeslag en besluiten die daarmee samenhangen.

Dit betekent dat de Belastingdienst in deze kwestie naast het belang van de organisatie en het algemene belang, ook het belang van het kind - en daarbij de gevolgen van de stopzetting voor het kind - moet bepalen. Het belang van het

² Mirjam Blaak, Mariëlle Bruning en co-auteurs, *Handboek Internationaal jeugdrecht*, Leiden: Stichting Defence For Children International, p.300.

de Kinderombudsman.
wij laten van je horen

kind dient vervolgens te worden meegenomen in de afweging om te komen tot het besluit om de kinderopvangtoeslag bij de desbetreffende gezinnen per 1 september 2014 stop te zetten en een nieuwe aanvraag te blokkeren. Met deze werkwijze wordt tegemoet gekomen aan de artikelen 3, 18 lid 3, 26 en 27 IVRK.

Verzoek tot reflectie

Op basis van de mij ter beschikking gestelde stukken is het voor mij niet inzichtelijk geworden of en zo ja hoe het belang van de kinderen en hun rechten zijn meegenomen in de besluitvorming door de Belastingdienst in dit dossier. Daarom verzoek ik u te reflecteren op deze besluitvorming en mij aan te geven op welke manier het belang van het kind en hun kinderrechten zijn meegewogen.

Datum

31 juli 2018

Dossiernummer

2017.37535

Tot slot

Graag ontvangen wij *binnen vier weken* na de datum van deze brief uw reactie. Voor vragen kunt u contact laten opnemen met mijn medewerker, mevrouw De Pooter via 070-8506956 of via ombudswerk@dekinderombudsman.nl. Een kopie van deze brief is verzonden naar de staatssecretaris van Financiën, de heer Snel, onze contactpersoon bij het Ministerie van Financiën, [REDACTED], [REDACTED] onze contactpersonen bij de Belastingdienst, [REDACTED] en tot slot naar mevrouw Gonzalez-Perez.

Met vriendelijke groet,

Margrite Kalverboer
de Kinderombudsvrouw

BIJLAGE 1: KINDERRECHTEN

Artikel 3

1. Bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, vormen de belangen van het kind de eerste overweging.
2. De Staten die partij zijn, verbinden zich ertoe het kind te verzekeren van de bescherming en de zorg die nodig zijn voor zijn of haar welzijn, rekening houdend met de rechten en plichten van zijn of haar ouders, wettige voogden of anderen die wettelijk verantwoordelijk voor het kind zijn, en nemen hiertoe alle passende wettelijke en bestuurlijke maatregelen.
3. De Staten die partij zijn, waarborgen dat de instellingen, diensten en voorzieningen die verantwoordelijk zijn voor de zorg voor of de bescherming van kinderen voldoen aan de door de bevoegde autoriteiten vastgestelde normen, met name ten aanzien van de veiligheid, de gezondheid, het aantal personeelsleden en hun geschiktheid, alsmede bevoegd toezicht.

Datum
31 juli 2018

Dossiernummer
2017.37535

Artikel 5

De Staten die partij zijn, eerbiedigen de verantwoordelijkheden, rechten en plichten van de ouders of, indien van toepassing, van de leden van de familie in ruimere zin of de gemeenschap al naar gelang het plaatselijk gebruik, van wettige voogden of anderen die wettelijk verantwoordelijk zijn voor het kind, voor het voorzien in passende leiding en begeleiding bij de uitoefening door het kind van de in dit Verdrag erkende rechten, op een wijze die verenigbaar is met de zich ontwikkelende vermogens van het kind.

Artikel 18

1. De Staten die partij zijn, doen alles wat in hun vermogen ligt om de erkenning te verzekeren van het beginsel dat beide ouders de gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen voor de opvoeding en de ontwikkeling van het kind. Ouders of, al naar gelang het geval, wettige voogden, hebben de eerste verantwoordelijkheid voor de opvoeding en de ontwikkeling van het kind. Het belang van het kind is hun allereerste zorg.
2. Om de toepassing van de in dit Verdrag genoemde rechten te waarborgen en te bevorderen, verlenen de Staten die partij zijn passende bijstand aan ouders en wettige voogden bij de uitoefening van hun verantwoordelijkheden die de opvoeding van het kind betreffen, en waarborgen zij de ontwikkeling van instellingen, voorzieningen en diensten voor kinderopvang.
3. De Staten die partij zijn, nemen alle passende maatregelen om te waarborgen dat kinderen van werkende ouders recht hebben op gebruikmaking van diensten en voorzieningen voor kinderopvang waarvoor zij in aanmerking komen.

Artikel 26

1. De Staten die partij zijn, erkennen voor ieder kind het recht de voordelen te genieten van voorzieningen voor sociale zekerheid, met inbegrip van sociale verzekering, en nemen de nodige maatregelen om de algehele verwezenlijking van dit recht te bewerkstelligen in overeenstemming met hun nationaal recht.
2. De voordelen dienen, indien van toepassing, te worden verleend, waarbij rekening wordt gehouden met de middelen en de omstandigheden van het kind en de personen die verantwoordelijk zijn voor zijn of haar onderhoud, alsmede iedere andere overweging die van belang is voor de beoordeling van een verzoek daartoe dat door of namens het kind wordt ingediend.

Datum

31 juli 2018

Dossiernummer

2017.37535

Artikel 27

1. De Staten die partij zijn, erkennen het recht van ieder kind op een levensstandaard die toereikend is voor de lichamelijke, geestelijke, intellectuele, zedelijke en maatschappelijke ontwikkeling van het kind.
2. De ouder(s) of anderen die verantwoordelijk zijn voor het kind, hebben de primaire verantwoordelijkheid voor het waarborgen, naar vermogen en binnen de grenzen van hun financiële mogelijkheden, van de levensomstandigheden die nodig zijn voor de ontwikkeling van het kind.
3. De Staten die partij zijn, nemen, in overeenstemming met de nationale omstandigheden en met de middelen die hun ten dienste staan, passende maatregelen om ouders en anderen die verantwoordelijk zijn voor het kind te helpen dit recht te verwezenlijken, en voorzien, indien de behoefte daaraan bestaat, in programma's voor materiële bijstand en ondersteuning, met name wat betreft voeding, kleding en huisvesting.
4. De Staten die partij zijn, nemen alle passende maatregelen om het verhaal te waarborgen van uitkeringen tot onderhoud van het kind door de ouders of andere personen die de financiële verantwoordelijkheid voor het kind dragen, zowel binnen de Staat die partij is als vanuit het buitenland. Met name voor gevallen waarin degene die de financiële verantwoordelijkheid voor het kind draagt, in een andere Staat woont dan die van het kind, bevorderen de Staten die partij zijn de toetreding tot internationale overeenkomsten of het sluiten van dergelijke overeenkomsten, alsmede het treffen van andere passende regelingen.

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

De Kinderombudsman
Mevrouw prof. dr. Mr. M. Kalverboer
Postbus 93122
2509 AC Den Haag

Cluster Uitvoeringsbeleid

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
2018-0000147973

Uw brief (kenmerk)
31 juli jl., 2017.37535

Datum 30 augustus 2018
Betreft Reactie op het stopzetten van de kinderopvangtoeslag aan ouders in 2014

Geachte mevrouw Kalverboer,

Op 2 augustus jl. ontving ik uw brief waarin u mij vraagt om vanuit het *kinderrechtenperspectief* te reflecteren op de besluitvorming in 2014 om de kinderopvangtoeslag van 235 ouders te stoppen. Zoals u aangeeft, richt uw verzoek zich op twee besluiten, namelijk:

- 1) het stopzetten van de kinderopvangtoeslag per 1 september 2014 en
- 2) het, volgens u, niet opnieuw kunnen aanvragen van deze toeslag.

Aan uw verzoek kom ik graag tegemoet. Hierna geef ik per onderwerp een nadere beschouwing.

Het stopzetten van de kinderopvangtoeslag per 1 september 2014
Het doel van de kinderopvangtoeslag is het bevorderen van de arbeidsparticipatie. Dit doel is in de Wet op de kinderopvang geregeld, waarvoor de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid verantwoordelijk is.¹ Dat blijkt ook uit de Memorie van toelichting. Hierin is de volgende tekst opgenomen:

'We beogen door het vestigen van een wettelijke aanspraak op ontmoetingsmomenten in de kosten van kinderopvang, voor ouders en andere verzorgers, de combinatie van arbeid en zorg te vergemakkelijken en de toegankelijkheid van de kinderopvang te vergroten. Hierdoor wordt de arbeidsdeelname bevorderd. Ook wordt door de introductie van vraagfinanciering de positie van ouders verstevigd. Voorts regelt het wetsvoorstel de kwaliteit van de kinderopvang die wordt geboden in kindercentra en tot stand komt door tussenkomst van gastouderbureaus.'

In de Wet op de kinderopvang zijn objectieve criteria opgenomen waaraan ouders moeten voldoen om in aanmerking te komen voor kinderopvangtoeslag. Ouders moeten arbeid verrichten² en dienen gebruik te maken van geregistreerde opvang. Daarnaast is het aantal uren opvang waarvoor een toeslag kan worden verkregen afhankelijk van het aantal gewerkte uren door de ouders. Deze criteria

¹ Volledige naam is de Wet op de kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen.

² Voor de volledigheid: ook studenten, inburgeraars en burgers die een re-integratie traject volgen kunnen aanspraak maken op kinderopvangtoeslag.

zijn gerelateerd aan het doel van de kinderopvangtoeslag te weten het bevorderen van arbeidsparticipatie. Bij het vaststellen van het recht op kinderopvangtoeslag zoals in de Wet op de kinderopvang is vastgelegd vormen de rechten of belangen van kinderen geen criterium waaraan getoetst moet worden.

Cluster Uitvoeringsbeleid

One kenmerk
2018-0000147973

Het recht op kinderopvangtoeslag is derhalve doelbewust beperkt tot ouders die van kinderopvang gebruik maken, omdat zij arbeid en zorg combineren. De kinderopvangtoeslag is niet beschikbaar voor niet-werkende ouders. Een kind van een niet-werkende ouder kan wel naar de opvang gaan maar de ouder heeft geen recht op kinderopvangtoeslag. De kinderopvangtoeslag gaat dan ook niet over het recht van kinderen om naar de opvang te kunnen gaan maar over het recht van werkende ouders op een tegemoetkoming in de kosten van de kinderopvang.

Vanuit het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) gezien heeft een kind recht op een minimum nodig voor levensonderhoud. De kinderopvangtoeslag is echter niet bedoeld om in een minimum te voorzien³, maar is een tegemoetkoming in de kosten van de opvang van kinderen van ouders die werken. Daarnaast heeft Nederland het voorbehoud gemaakt dat artikel 26 van dat verdrag geen zelfstandig recht van kinderen op sociale zekerheidsvoorzieningen inhoudt. Het Nederlandse systeem voor sociale zekerheid kent niet de mogelijkheid om verstrekkingen te doen aan kinderen zelf. De verstrekkingen lopen altijd via de ouders. Het niet toekennen van kinderopvangtoeslag levert dan ook geen strijdigheid op met het IVRK.

Dat een kind er belang bij kan hebben dat zijn ouders kinderopvangtoeslag krijgen, is duidelijk. Evenzo kan het nadelig voor een kind zijn als zijn ouders een toeslag moeten terugbetalen. In het belang van de ouders (maar daardoor ook in het belang van de kinderen) worden controles van de objectieve criteria vroegtijdig uitgevoerd zodat onterechte toelagen kunnen worden stopgezet en terugvorderingen niet verder oplopen en zoveel mogelijk worden beperkt.

In de voorliggende casus hadden de toelagen echter niet meteen gestopt moeten worden maar had eerst vastgesteld moeten worden of er recht bestond op de toeslag. Achteraf bezien is er onvoldoende oog geweest voor het burgerperspectief en is niet de juiste werkwijze gehanteerd (zie ook onze brief aan de Nationale ombudsman van 7 november 2017 als reactie op het rapport "Geen powerplay maar fair play" waarin de voorliggende casus is onderzocht).

Opgemerkt wordt dat deze zaak speelde in een tijd waarin zowel politiek als maatschappelijk fraude met toelagen veel aandacht kreeg. Dat heeft geleid tot een aanscherping van regels en een 'strengere' handhaving bij het sterke vermoeden van het onrechtmatig gebruik van toelagen. Goedwillende ouders mogen hier echter geen nadellige gevolgen van ondervinden.

Het volgens u niet opnisuw kunnen aanvragen van deze toeslag

Ouders konden wel een nieuwe aanvraag indienen. Dat is ook gebeurd. In die gevallen is de toekenning van de aanvraag aangehouden en zijn de ouders in staat gesteld bewijsstukken te overleggen die aan zouden tonen dat zij voldeden aan de objectieve criteria. Er bestond immers een sterk vermoeden van

³ Er geldt dat toelagen niet zijn bedoeld om in een bestaansminimum te voorzien. Zie hiervoor ook de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtpraak van de Raad van State, bijvoorbeeld de uitpraken van 13 november 2013 (ECLI:NL:RVS:2013.1932) en 26 maart 2018 (ECLI:NL:RVS:2018.1041).

onrechtmatig gebruik van de toeslag. Het desondanks toekennen van een toeslag zou een mogelijke terugvordering alleen maar groter kunnen maken. Ook voor nieuwe aanvragen moest aan de hand van de te overleggen bewijstukken worden beoordeeld of er recht bestond op kinderopvangtoeslag. De toeslag werd niet eerder uitbetaald dan nadat was vastgesteld dat daarop recht bestond. Zoals hiervoor aangegeven maakt het belang van het kind geen deel uit van de in de wet vastgelegde objectieve criteria voor toekenning van de aanvraag.

Cluster Uitvoeringsbeleid

Ons kenmerk
2018-0000147973

Tot slot

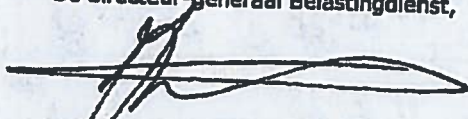
Ik betreur dat door het optreden van de Belastingdienst/Toeslagen ook ouders zijn geraakt ten aanzien van wie achteraf bleek dat zij wel recht hadden op kinderopvangtoeslag. Tevens spijt het mij dat in een aantal situaties de afhandeling van bezwaarschriften te lang op zich heeft laten wachten. Hierdoor hebben ouders te lang in onzekerheid moeten verkeren. Waar dit het geval was, heb ik mijn excuses aangeboden. Ongetwijfeld hebben ook kinderen hiervan nadelige gevolgen ondervonden. Er zijn inmiddels maatregelen genomen waardoor deze situaties niet meer kunnen voorkomen. Een toeslag wordt nu alleen nog gestopt nadat is vastgesteld dat er geen recht op bestaat.

Toelichting

Mocht u naar aanleiding van deze brief nog vragen hebben of een toelichting wensen, dan kunt u zich wenden tot de directeur Belastingdienst/Toeslagen, de heer G.H. Blankestijn.

Hoogachtend,

De directeur-generaal Belastingdienst,

Prof. dr. J.J.M. Uijlenbroek

de Kinderombudsman.
wij laten van je horen

Belastingdienst/Toeslagen
T.a.v. mevrouw mr. A.C. Cleyndert, directeur
Postbus 2092
3500 GB UTRECHT

Betreft: reactie op de brief van 30 augustus 2018

Geachte mevrouw Cleyndert,

In mijn brief van 31 juli 2018 heb ik uw voorganger, de heer mr. G.H. Blankestijn, gevraagd vanuit het kinderrechtenperspectief te reflecteren op twee besluiten. Zowel het besluit tot het stopzetten van de kinderopvangtoeslag per 1 september 2014 als het besluit om per 1 september 2014 niet opnieuw deze toeslag aan te kunnen vragen. Uw voorganger heeft mij de reflectie op 30 augustus 2018 doen toekomen. Van beide brieven voeg ik een kopie toe in de bijlage. Deze brief is een reactie op dit schrijven en heeft tot doel onder uw aandacht te brengen op welke wijze kinderrechten meegewogen moeten worden in besluitvorming die kinderen kan raken.

In deze brief zal ik eerst kort ingaan op de reactie van 30 augustus 2018 en daarna licht ik de besluitvorming conform het Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) toe. Tot slot sluit ik met deze brief het dossier in deze specifieke zaak af. Op een later moment ga ik graag met uw organisatie in overleg over de wijze waarop kinderrechten meegewogen moeten worden bij besluiten.

Uw reactie

In de brief wordt voornamelijk ingegaan op de *toewijzing* van de kinderopvangtoeslag en niet zozeer op het besluit tot *beëindiging* van de kinderopvangtoeslag en het *niet opnieuw kunnen aanvragen* van de toeslag per 1 september 2014.

Er wordt aangegeven dat bij de toewijzing het belang van het kind geen criterium is waaraan getoetst moet worden voor het wel of niet toekennen van kinderopvangtoeslag. Immers, zo wordt aangegeven, is de kinderopvangtoeslag er om arbeidsparticipatie te bevorderen en is de kinderopvangtoeslag een recht van werkende ouders op een tegemoetkoming in de kosten van de kinderopvang. Er wordt voorts aangegeven dat het niet toekennen van kinderopvangtoeslag niet in strijd is met het IVRK, omdat het een verstrekking is via ouders en niet aan het kind zelf.

In het algemeen wordt wel aangegeven dat het evident is dat het kind er belang bij heeft dat ouders de toeslag krijgen. Ook wordt aangegeven dat het volgens de Belastingdienst nadelig is voor kinderen als hun ouders de toeslag moeten terugbetalen.

datum
15 februari 2019
ons nummer
2017.37535
uw brief

uw kenmerk
2018-0000147973
contactpersoon
L. de Poeter
donrkesnummer
(070) 850 69 56

postadres
Postbus 93122
2509 AC Den Haag

bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

telefoon + fax
T (070) 356 35 63
F (070) 360 7572

www
info@dekinderombudsman.nl
www.dekinderombudsman.nl

de Kinderombudsman
is onderdeel van Bureau
Nationale ombudsman

de Kinderombudsman.
wij laten van je horen

Voor wat betreft het besluit dat de ouders niet opnieuw kinderopvangtoeslag konden aanvragen per 1 september 2014 wordt aangegeven dat dit wel mogelijk was. Hierover bestaan dus verschillende beelden. Het valt buiten de scope van onze klachtbehandeling en deze brief om dat exact vast te stellen. Wel geldt ook voor een dergelijk besluit dat het in overeenstemming met het IVRK genomen moet worden.

datum
15 februari 2019
oms nummer
2017.37535

Een besluit nemen in overeenstemming met het IVRK

Het IVRK is altijd van toepassing op besluitvorming als dit direct of indirect gevolgen heeft voor het kind. Ongeacht of het een Nederlands recht betreft wat aan de ouders toekomt. Voor al deze beslissingen gelden de artikelen 2, 3, 6 en 12 van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Artikel 3 speelt daarbij een centrale rol. Een toelichting op dit artikel is te vinden in het Algemeen Commentaar nr. 14¹.

Bij besluitvorming die direct of indirect een individueel kind of een groep kinderen raakt, moet het belang van het kind of van de groep kinderen worden bepaald en aan dit belang moet passend gewicht worden toegekend (artikel 3 IVRK). Het belang van het kind dient vervolgens te worden afgezet tegen de andere belangen, dit is de belangenafweging. Deze afweging leidt tot een besluit. Hoe groter de gevolgen van een besluit voor een kind of groep kinderen, hoe zorgvuldiger de belangenafweging zal moeten worden gemaakt. In onderhavig geval was het evident dat het besluit gevolgen zou hebben voor de kinderen.

Ik begrijp uiteraard dat de Belastingdienst gebonden is te handelen binnen geldende wet- en regelgeving. Juist bij het nemen van de besluiten binnen de geldende kaders en de belangenafwegingen die daaraan ten grondslag liggen, zit de ruimte om het IVRK toe te passen. In deze casus betekent dit dat de Belastingdienst binnen de mogelijkheden van de voor de dienst geldende wet- en regelgeving de mogelijke gevolgen voor het kind of de groep kinderen en daarmee hun belang had moeten bepalen voor het besluit om de kinderopvang stop te zetten per 1 september 2014. Het belang van het kind of de groep kinderen, had vervolgens afgezet moeten worden tegen de andere belangen, zoals bijvoorbeeld het tegengaan van fraude. Waarbij het belang van het kind een eerste overweging is en daardoor zwaarder weegt dan de andere belangen die mee speelden bij dit besluit. Indien deze belangenafweging was toegepast, betekent dit niet automatisch dat de besluiten anders zouden zijn geweest, maar het betekent wel dat - ongeacht de uitkomst - aan het besluit een zorgvuldige belangenafweging conform het IVRK ten grondslag zou liggen.

¹ Algemeen commentaar no. 14 (2013) over het recht van het kind zijn belangen de eerste overweging te laten zijn (art. 3, eerste lid).

de Kinderombudsman.
wij laten van je horen

We realiseren ons dat veel van de (verwerkingen van) besluitvorming door de Belastingdienst verloopt via geautomatiseerde systemen. In dat geval is het wenselijk dat binnen deze geautomatiseerde systemen een proces wordt ontwikkeld, waarbij een automatisch gegenereerd signaal wordt afgegeven als een beslissing van invloed is op een kind of een groep kinderen, zoals in deze casus. Vervolgens kan dan een belangenafweging worden toegepast, zoals hierboven beschreven.

datum
15 februari 2019
ons nummer
2017.37535

Afsluiting klachtbehandeling

Door de schriftelijke reactie van 30 augustus 2018, heb ik inzicht gekregen in het besluitvormingsproces van de Belastingdienst voor wat betreft het besluit tot stopzetting van de kinderopvangtoeslag per 1 september 2014 en het niet opnieuw kunnen aanvragen van de kinderopvangtoeslag.

Hiermee ben ik voldoende geïnformeerd over het besluitvormingsproces van uw dienst. De brief geeft geen aanleiding voor het stellen van nadere vragen in dit dossier.

Los van dit specifieke dossier, ga ik graag met u in gesprek om toe te lichten op welke wijze kinderrechten meegewogen moeten worden bij besluitvorming.

Tot slot

Voor het maken van een afspraak kunt u onder vermelding van het dossiernummer 2017.37535 contact opnemen met mijn secretaresse via secretariaat@dekinderombudsman.nl of via 070-3563652.

Voor inhoudelijke vragen over de brief, kunt u contact opnemen met mevrouw De Pooter. Zij is te bereiken via 0800-8765432 of via ombudswerk@dekinderombudsman.nl t.a.v. mevrouw L. de Pooter en onder vermelding van het dossiernummer: 2017.37535.

Met vriendelijke groet,

Margrite Kalverboer
de Kinderombudsvrouw

Bijlagen: 2

Kantoor Toeslagen
Utrecht

> Postbus 2092

3500 GB UTRECHT

Telefoon (088) 155 11 13

Telefax (088) 155 13 64

de Kinderombudsman
Postbus 93122
2509 AC DEN HAAG

Datum
8 maart 2019

Uw kenmerk
2017.37535

Kenmerk
2018-0000147973

Betreft
Uw brief van 15 februari 2019

Geachte mevrouw Kalverboer,

Op 15 februari 2019 ontving ik uw brief aan mijn directeur Toeslagen waarin u aangeeft inzicht te hebben verkregen in het besluitvormingsproces van de Belastingdienst/Toeslagen met betrekking tot de stopzetting van de kinderopvangtoeslag per september 2014 van een groep ouders. U benoemt voldoende te zijn geïnformeerd over dit besluitvormingsproces en daarmee de klachtbehandeling af te sluiten.

Verder zegt u te begrijpen dat de Belastingdienst/Toeslagen gebonden is te handelen binnen de geldende wet- en regelgeving. Hierbij merkt u op dat er echter bij het nemen van besluiten binnen de geldende wettelijke kaders ruimte zou kunnen zijn voor een belangenafweging om in de besluitvorming rekening te houden met de rechten van het kind.

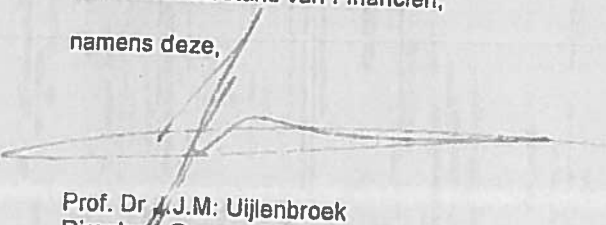
In uw brief van 15 februari 2019 geeft u aan dat u, los van dit specifieke dossier, graag met de directeur Toeslagen in gesprek gaat om nader toe te lichten op welke wijze kinderrechten meegewogen kunnen worden in de besluitvorming.

Ik bedank u voor deze uitnodiging en de directeur Toeslagen gaat graag op deze uitnodiging in. Op korte termijn wordt contact opgenomen met uw secretariaat voor het inplannen van een afspraak.

Hoogachtend,

De staatssecretaris van Financien,

namens deze,

Prof. Dr. J.J.M. Uijlenbroek
Directeur-Generaal Belastingdienst